

TÜRKİ CUMHURİYETLER & TÜRKİYE MAKİNE VE AKSAMLARI DIŞ TİCARETİ

- **Azerbaycan**
- **Kazakistan**
- **Kırgızistan**
- **Özbekistan**
- **Türkmenistan**

TÜRKİ CUMHURİYETLER'İN GENEL DIŞ TİCARETİ

1. İHRACAT

Türki Cumhuriyetler'in Ülkeler Bazında İhracatı (Milyar \$)

	ÜLKE	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
1	ÇİN	6,8	13,6	21,1	55,1
2	İTALYA	6,5	10,4	16,8	61,5
3	FRANSA	5,4	6,3	11,7	85,7
4	ALMANYA	4,8	6,7	8,0	19,4
5	TÜRKİYE	2,9	4,6	5,8	26,1
6	ABD	3,8	4,1	4,3	4,9
7	UKRAYNA	4,7	1,8	3,7	105,6
8	KANADA	2,5	2,7	3,3	22,2
9	ROMANYA	2,0	1,9	3,3	73,7
10	RUSYA	5,3	6,9	2,8	-59,4
	DİĞER	15,9	21,1	23,1	20,6
	TOPLAM	60,6	80,1	103,9	29,8

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler'in genel ihracatı 2011 yılında % 30 artarak, 104 milyar \$ gerçekleşmiştir. Türki Cumhuriyetler'in 2011 yılında tüm ürünlerde gerçekleştirdiği ihracatta ilk üç sırayı Çin (% 20,3 pay), İtalya (% 16,1 pay) ve Fransa (% 11,2 pay) almaktadır. 2011 yılında, 2010 yılına göre ilk on ülke sıralamasında % 105,6 ile en fazla ihracat artışı kaydedilen ülke Ukrayna olmuş ve aynı yıl Ukrayna'ya 3,7 milyar \$ ihracat gerçekleşmiştir. Türki Cumhuriyetler'in Türkiye'ye ihracatı ise 2011 yılında bir önceki yıla göre % 26,1 artarak 5,8 milyar \$ gerçekleşmiştir.

Türki Cumhuriyetler'in Fasıllar Bazında İhracatı (Milyar \$)

GTİP	GTİP TANIMI	2010	2011	Değişim % (11/10)
27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MUMLAR	55,2	78,7	42,6
74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	3,0	3,6	18,3
28	İNORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR, ORGANİK, İNORGANİK BİLEŞİKLER	3,0	3,1	3,3
72	DEMİR VE ÇELİK	3,1	2,4	-21,5
71	İNCİLER, KIYMETLİ TAŞ VE METAL MAMULLERİ, MADENİ PARALAR	1,3	1,9	47,8
52	PAMUK	2,0	1,6	-18,4
26	METAL CEVHERLERİ, CÜRUF VE KÜL	2,5	1,6	-37,0
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	0,5	0,7	36,2
79	ÇİNKO VE ÇİNKODAN EŞYA	0,7	0,7	-5,4
10	HUBUBAT	0,8	0,6	-30,0
	DİĞER	8,0	9,1	13,4
	TOPLAM	80,1	103,9	29,8

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler'in 2011 yılında fasıllar bazında en fazla ihracat gerçekleştirdiği ilk üç ürün grubu sırasıyla "Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar ve Mühtahsalları, Mumlar", "Bakır ve Bakırdan Eşya" ve "İnorganik Kimyasal Müstahsallar, Organik, İnorganik Bileşikler" olmuştur. "Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar ve Mühtahsalları, Mumlar" ürün grubu Türki Cumhuriyetler'in 2011 yılı toplam ihracatının % 78,5'ini oluşturmakta olup ihracat değeri 78,7 milyar \$ gerçekleşmiştir. 2011 yılında en fazla ihracat artışı "İnciler, Kıymetli Taş ve Metal Mamulleri, Madeni Paralar" ürün grubunda gerçekleşmiş olup, bu gruptan % 47,8 artış ile 1,9 milyar \$ ihracat kaydedilmiştir.

2. İTHALAT

Türki Cumhuriyetler'in Ülkeler Bazında İthalatı (Milyar \$)

	ÜLKE	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
1	ÇİN	16	16	17,5	9,4
2	RUSYA	14,2	16	6,5	-59,4
3	TÜRKİYE	3,4	3,9	5,0	28,2
4	ALMANYA	3,3	3,9	4,7	20,5
5	UKRAYNA	2,8	2,4	3,3	37,5
6	G.KORE	1,8	2,4	3,1	29,2
7	İTALYA	2,2	2	2,2	10,0
8	İNGİLTERE	0,9	1,2	1,8	50,0
9	ABD	1,3	1,2	1,4	16,7
10	BELARUS	0,7	0,8	1,3	62,5
	DİĞER	11	10,5	11,9	13,3
	TOPLAM	57,6	60,3	58,7	-2,7

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler'in 2011 yılında tüm ürünlerde toplam ithalatı % 2,7 azalarak, 58,7 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Türki Cumhuriyetler'in 2011 yılı verilerine göre tüm ürünlerde gerçekleştirdiği ithalat, 17,5 milyar \$ ile yine en fazla Çin'den olmuştur. Çin'i, Rusya ve Türkiye takip etmektedir. 2011 yılında, 2010 yılına göre % 62,5 ile en fazla ithalat artışı gerçekleşen ülke Belarus olmuş ve aynı yıl Belarus'tan 1,3 milyar \$'lık ithalat gerçekleşmiştir.

Türkiye, Türki Cumhuriyetler'in ithalat gerçekleştirdiği ülkeler arasında 3. sırada yer almaktadır. Türki Cumhuriyetler'in 2011 yılında Türkiye'den gerçekleştirdiği ithalat 5 milyar \$'dır.

Türki Cumhuriyetler'in Fasıllar Bazında İthalatı (Milyar \$)

GTİP	GTİP TANIMI	2010	2011	Değişim % (11/10)
84	MAKİNE VE AKSAMLARI	8,0	9,6	20,0
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	3,8	5,1	34,2
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	3,7	4,6	24,3
73	DEMİR VEYA ÇELİKTE EŞYA	2,9	3,2	10,3
88	HAVA TAŞITLARI, UZAY ARAÇLARI, AKSAM VE PARÇALARI	0,7	2,2	214,3
61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	2,5	2,1	-16,0
39	PLASTİK VE PLASTİKTE MAMUL EŞYA	1,7	1,7	0,0
30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	1,5	1,6	6,7
27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MUMLAR	2,9	1,6	-44,8
72	DEMİR VE ÇELİK	1,3	1,4	7,7
	DİĞER	31,3	25,6	-18,2
	TOPLAM	60,3	58,7	-2,7

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler'in en fazla ithalat gerçekleştirdiği ilk üç ürün grubu sırasıyla "Makine ve Aksamları", "Elektrikli Makina ve Cihazlar, Aksam ve Parçaları" ve "Motorlu Kara Taşıtları, Traktör, Bisiklet, Motosiklet ve Diğer" olmuştur. 2011 yılına göre en fazla ithalat artışı, % 214,3 ile "Hava Taşıtları, Uzay Araçları, Aksam ve Parçaları" ürün grubunda gerçekleşmiş ve ithalat 2,2 milyar \$'a ulaşmıştır.

B. TÜRKİYE- TÜRKİ CUMHURİYETLER DIŞ TİCARETİ

Türkiye – Türki Cumhuriyetler İkili Dış Ticareti (Milyar \$ - Genel)

		2009	2010	2011
İhracatımız	Değer	3	4	5,0
	Değişim %		15	28,5
İthalatımız	Değer	3	5	5,8
	Değişim %		61	25,5
Hacim	Değer	6	9	10,8
	Değişim %		36	26,9
Denge	Değer	1	-1	-0,8
	Değişim %		-233	8,6

Kaynak: TÜİK Verileri

2011 yılında Türki Cumhuriyetler ile ülkemiz arasındaki dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre % 27 artarak 11 milyar \$ kaydedilmiştir.

Türki Cumhuriyetler'e İhracatımızda Başlıca Maddeler (Milyon \$)

FASIL	ÜRÜN	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	413	466	656	40,7
84	MAKİNE VE AKSAMLARI	422	480	586	22,0
73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	331	367	463	26,1
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	312	379	439	15,9
94	MOBİLYALAR, AYDINLATMA, REKLAM LAMBALARI, PREFABRİK YAPILAR	200	228	317	39,2
76	ALUMİNYUM VE ALUMİNYUM EŞYA	95	115	166	44,3
71	İNCİLER, KIYMETLİ TAŞ VE METAL MAMULLERİ, MADENİ PARALAR	85	88	161	83,4
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	110	86	156	81,4
72	DEMİR VE ÇELİK	74	118	156	32,6
48	KAĞIT VE KARTON; KAĞIT HAMURUNDAN KAĞIT VE KARTONDAN EŞYA	75	93	115	24,2
	DİĞER	1.278	1.501	1.824	21,5
	TOPLAM	3.397	3.921	5.040	28,5

Kaynak: TÜİK Verileri

Türki Cumhuriyetler'e genel ihracatımızda ilk sırayı "Elektrikli Makina ve Cihazlar, Aksam Parçaları", ikinci sırayı "Makina ve Aksamları" ve üçüncü sırayı "Demir ve Çelik" almaktadır. "Elektrikli Makina ve Cihazlar, Aksam Parçaları" ürün grubundan 2011 yılı içerisinde gerçekleştirilen ihracat değeri 656 milyon \$'dır ve bir önceki seneye göre % 40,7 artmıştır. Toplam ihracatımız 2011 yılında yaklaşık 5 milyar \$ kaydedilmiştir. Aynı yıl içerisinde 2010 yılına göre en fazla ihracat artışı % 83,4 ile "İnciler, Kıymetli Taş ve Metal Mamulleri, Madeni Paralar" ürün grubundan gerçekleşmiştir.

Türki Cumhuriyetler'e İthalatımızda Başlıca Maddeler (Milyon \$)

FASIL	ÜRÜN	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI,MUMLAR	1.448	2.400	3.096	29,0
74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	730	1.064	1.501	41,1
52	PAMUK	275	463	355	-23,2
79	ÇİNKO VE ÇİNKODAN EŞYA	97	186	206	10,3
76	ALUMİNYUM VE ALUMİNYUM EŞYA	74	144	170	18,5
10	HUBUBAT	70	115	111	-3,7
72	DEMİR VE ÇELİK	41	41	86	110,0
78	KURŞUN VE KURŞUNDAN EŞYA	7	37	58	54,1
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	36	41	56	34,9
41	HAM POSTLAR,DERİLER (KÜRKLER HARIÇ) VE KÖSELELER	10	22	27	19,3
	DİĞER	86	101	129	27,9
	TOPLAM	2.874	4.615	5.793	25,5

TÜİK Verileri

Türki Cumhuriyetler'den genel ithalatımızda ilk sırayı "Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar ve Müstahsalları, Mumlar" almakta olup, 2011 yılı içerisinde gerçekleştirilen ithalat değeri yaklaşık 3 milyar \$'dır. Bu ürün grubu tek başına 2011 yılı toplam ithalatımızdan % 53,4 pay almaktadır. İkinci sırada ise 2011 yılındaki ithalat değeri 1,5 milyar \$ olan "Bakır ve Bakırdan Eşya" yer almaktadır. Türki Cumhuriyetler'den toplam ithalatımız 2011 yılında % 25,5 artış göstererek, 5,7 milyar \$ kaydedilmiştir. Aynı yıl içerisinde 2010 yılına göre en fazla ithalat artışı % 110 ile "Demir ve Çelik" grubundan gerçekleşmiştir.

C. TÜRKİ CUMHURİYETLER'İN MAKİNE VE AKSAMLARI DIŞ TİCARETİ

1. İHRACAT

Türki Cumhuriyetler'in Ülkeler Bazında Makine ve Aksamları İhracatı (Milyon \$) – (84.fasıl)

	ÜLKE	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
1	İNGİLTERE	32	27	94	251,4
2	GÜRCİSTAN	4	6	17	173,6
3	RUSYA	102	95	17	-82,6
4	UKRAYNA	2	2	5	105,3
5	İTALYA	4	8	5	-41,0
6	AZERBAYCAN	2	1	4	405,9
7	BELARUS	4	4	4	-6,4
8	HOLLANDA	5	13	4	-71,8
9	ALMANYA	4	2	3	103,2
10	BELÇİKA	0,32	0,04	2	4826,8
14	TÜRKİYE	1,71	3,91	1,21	-69,1
	DiĞER	57	34	17	-48,7
	TOPLAM	214	191	171	-10,4

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler 2011 yılında makine ve aksamları sektöründe toplam 171 milyon \$ ihracat gerçekleştirmiştir. Türki Cumhuriyetler'in 2011 yılı verilerine göre makine ve aksamları ihracatı 94 milyon \$ ile en fazla İngiltere'ye olmuştur. İngiltere'yi, Gürcistan (17 milyon \$) ve Rusya (17 milyon \$) takip etmektedir. 2011 yılında bir önceki yıla göre ilk on ülke içerisinde en fazla makine ihracat artışı gerçekleşen ülke % 4827 ile Belçika olmuş ve aynı yıl içerisinde Belçika'nın Türki Cumhuriyetler'den makine ve aksamları ithalatı 2 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türki Cumhuriyetler'in makine ve aksamları ihracatında 14. sırada yer alan Türkiye'nin bu ülkelerden 2011 yılı ithalatı bir önceki yıla göre % 69 azalış göstererek ve 1,2 milyon \$ gerçekleşmiştir.

Türki Cumhuriyetler'in Makine ve Aksamları İhracatındaki Başlıca Kalemler (Milyon \$)(84. fasıl)

GTİP	GTİP TANIMI	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
8431	AGIR İŞ MAKİNE VE CİHAZLARININ AKSAMI, PARÇALARI	24	14	54	281,3
8411	TURBOJETLER, TURBO-PROPELLER, DİĞER GAZ TÜRBİNLERİ	15	5	32	512,1
8482	HER NEVİ RULMANLAR	38	28	7	-74,6
8426	GEMİ VİNÇLERİ, MAÇUNALAR, HALATLI VİNÇLER, DÖNER KÖPRÜLER	8	8	7	-12,3
8428	KALDIRMA, İSTİFLEME, YÜKLEME, BOSALTMAMA MAKİNE VE CİHAZLARI	7	6	6	6,2
8429	DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYİCİ, YÜKLEYİCİ VB.	7	9	6	-31,5
8481	MUSLUKÇU, BORUCU EŞYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	30	28	6	-79,9
8413	SİVİLLER İÇİN POMPALAR, SİVİ ELEVATÖRLERİ	9	4	5	37,3
8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ, ÜNİTELERİ	5	3	5	74,9
8419	İŞİ DEĞİŞİKLİĞİ YÖNTEMİ İLE MADDELERİ İŞLEMELER İÇİN CİHAZLAR	6	3	4	30,5
	DİĞER	139	72	40	-44,4
	TOPLAM	214	191	171	-10,4

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler'in makine ve aksamları ihracatında ilk sırayı "Ağır İş Makine ve Cihazlarının Aksamı, Parçaları" almaktadır. Bu ürün grubundan 2011 yılında gerçekleştirilen ihracat değeri 54 milyon \$'dır. 2011 yılında 2010 yılına göre en fazla ihracat artışı % 512 ile "Turbojetler, Turbo-Propeller, Diğer Gaz Türbinleri" grubundan gerçekleşmiştir. İhracatta aynı dönemde en fazla azalış, % 80 ile "Muslukçu, Borucu Eşyası-Basınç Düşürücü, Termostatik Valf Dahil" ürün grubunda gerçekleşmiştir.

2. İTHALAT

Türki Cumhuriyetler'in Ülkeler Bazında Makine ve Aksamları İthalatı (Milyon \$) – (84.fasıl)

	ÜLKE	2009	201	2011	Değişim % (11/10)
1	ÇHC	1.579	1.515	1.887	24,5
2	ALMANYA	935	1.039	1.402	35,0
3	G.KORE	316	424	675	59,2
4	İTALYA	1.086	692	590	-14,7
5	TÜRKİYE	423	480	586	22,1
6	ABD	503	484	496	2,5
7	JAPONYA	86	71	451	534,1
8	RUSYA	1.284	843	437	-48,2
9	HOLLANDA	305	307	381	24,1
10	UKRAYNA	314	237	303	27,8
	DİĞER	2.093	1.887	2.430	28,8
	TOPLAM	8.924	7.979	9.638	20,0

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler'in 2011 yılında makine ve aksamları ithalatı yaklaşık 9,6 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Türki Cumhuriyetler'in 2011 yılı verilerine göre makine ve aksamlarında gerçekleştirdiği ithalat, 1,9 milyar \$ ile en fazla Çin'den olmuştur. Çin'i, Almanya ve G.Kore takip etmektedir. 2011 yılında, 2010 yılına göre ilk on ülke içerisinde en fazla ithalat artışı gerçekleşen ülke % 534 ile Japonya olmuş ve aynı yıl Japonya'dan 451 milyon \$ ithalat gerçekleşmiştir.

Türkiye, Türki Cumhuriyetler'in makine ithalatı gerçekleştirdiği ülkeler arasında 5. sırada yer almaktadır. Türki Cumhuriyetler'in 2011 yılında Türkiye'den gerçekleştirdiği makine ithalatı 586 milyon \$'dır.

Türki Cumhuriyetler'in Makine ve Aksamları İthalatındaki Başlıca Kalemler (Milyon \$)

GTİP	GTİP TANIMI	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
8431	AĞIR İŞ MAKİNE VE CİHAZLARININ AKSAMI, PARÇALARI	472	698	694	-0,6
8429	DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYİCİ, YÜKLEYİCİ VB.	465	507	631	24,4
8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPIRATÖR	878	507	603	19,1
8481	MUSLUKÇU, BORUCU ESYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	931	439	539	22,7
8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ, ÜNİTELERİ	261	393	533	35,5
8413	SİVİLLER İÇİN POMPALAR, SİVİ ELEVATÖRLERİ	466	451	486	7,8
8430	TOPRAK, MADEN, CEVHERİ TASIMA, AYIRMA, SEÇME VB. İŞ MAKİNELERİ	406	277	436	57,2
8419	ISI DEĞİŞİKLİĞİ YÖNTEMİ İLE MADDELERİ İŞLEMELERİ İÇİN CİHAZLAR	311	182	358	96,8
8411	TURBOJETLER, TURBO-PROPELLER, DİĞER GAZ TÜRBİNLERİ	347	294	324	10,1
8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	389	289	322	11,2
	DİĞER	3.998	3.942	4.712	19,5
	TOPLAM	8.924	7.979	9.638	20,0

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler'in makine ve aksamları ithalatında ilk sırayı "Ağır İş Makine ve Cihazlarının Aksamı, Parçaları" ürün grubu almaktadır. Adı geçen ürün grubundan, 2011 yılında gerçekleşen ihracat değeri 694 milyon \$'dır. 2011 yılında 2010 yılına göre en fazla ithalat artışı % 96,8 ile "Isı Değişikliği Yöntemi İle Maddeleri İşlemek İçin Cihazlar" grubunda gerçekleşmiştir.

D. TÜRKİYE –TÜRKİ CUMHURİYETLER MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Türkiye – Türki Cumhuriyetler Makine ve Aksamları Dış Ticareti (Milyon \$ - 84. Fasıl)

		2009	2010	2011
İhracatımız	Değer	422	480	586,4
	Değişim %		14	22,1
İthalatımız	Değer	2	4	1,2
	Değişim %		142	-69,6
Hacim	Değer	424	484	587,6
	Değişim %		14	21,4
Denge	Değer	421	476	585,3
	Değişim %		13	22,9

Kaynak: TÜİK Verileri

Makine ve Aksamları sektöründe, ülkemiz ile Türki Cumhuriyetler arasındaki dış ticaret dengesi ülkemiz lehinedir. Dış ticaret dengesi 2011 yılında bir önceki yıla göre % 23 artış göstermiş ve yaklaşık 585 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında iki ülke arasındaki dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre % 21 artarak yaklaşık 588 milyon \$ olarak kaydedilmiştir.

1. İHRACAT

Türki Cumhuriyetler'e Makine ve Aksamları İhracatımızda Başlıca Kalemler (84.Fasıl-Milyon \$)

GTIP	GTIP TANIMI	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR VE DİĞER SOĞUTUCU VE DONDURUCU CİHAZLAR VE ISI POMPALARI	37	46	66	42,2
8481	BORULAR, KAZANLAR, TANKLAR, DEPOLAR VE BENZERİ DİĞER KAPLAR İÇİN MUSLUKLAR, VALFLER (VANALAR)	24	28	36	28,6
8414	HAVA VEYA VAKUM POMPALARI, HAVA VEYA DİĞER GAZ KOMPRESÖRLERİ, FANLAR,	18	21	28	29,9
8421	SANTRİFÜJLER; SIVILARIN VEYA GAZLARIN FİLTRE EDİLMESİNE VEYA ARITILMASINA MAHSUS MAKİNA VE CİHAZLAR	20	18	28	53,0
8415	KLİMA CİHAZLARI (MOTORLU BİR VANTİLATÖR İLE NEM VE ISIYI DEĞİŞTİRMEYE MAHSUS TERTİBATI OLANLAR)	19	18	26	43,6
8413	SIVILAR İÇİN POMPALAR (ÖLÇÜ TERTİBATI OLSUN OLMASIN) VE SIVI ELEVATÖRLERİ	19	20	26	26,9
8437	TOHUM, HUBUBAT, KURU BAKLAGİLLERİ TEMİZLEME, TASNİF ETME AYIKLAMA VE ÖĞÜTMEMEYE MAHSUS MAKİNA VE CİHAZ	31	34	25	-26,3
8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME, TASNİF, AYIRMA, YIKAMA, KIRMA, ÖĞÜTME, YOĞURMA MAK.	24	26	21	-16,4
8479	KENDİNE ÖZGÜ BİR FONKSİYONU OLAN DİĞER MAKİNALAR VE MEKANİK CİHAZLAR	19	24	21	-12,6
8431	ÖZELLİKLE 84.25 İLA 84.30 POZİSYONLARINDAKİ MAKİNA VE CİHAZLAR İLE BİRLİKTE KULLANILMAYA ELVERİŞLİ AKS.	12	16	19	19,9
	DİĞER	199	229	291	27,1
	TOPLAM	423	480	586	22,1

Kaynak: TÜİK Verileri

Türki Cumhuriyetler'e toplam makine ihracatımız 2011 yılında yaklaşık 586 milyon \$ kaydedilmiştir. Makine ve Aksamları ihracatımızda ilk sırayı "Buzdolapları, Dondurucular ve Diğer Soğutucu ve Dondurucu Cihazlar ve Isı Pompaları" (66 milyon \$) almaktadır. 2011'de en fazla ihraç edilen ilk on ürün arasında, 2010 yılına göre en fazla ihracat artışı % 53 ile "Santrifüjler; Sıvıların veya Gazların Filtre Edilmesine veya Arıtılmasına Mahsus Makina ve Cihazlar" ürün grubundan gerçekleşmiştir. İhracatta aynı dönemde en fazla azalış % 26,3 ile "Tohum, Hububat, Kuru Baklagilleri Temizleme, Tasnif Etme Ayıklama ve Öğütmeye Mahsus Makina ve Cihazlar" ürün grubunda yaşanmıştır.

1.İTHALAT

Türki Cumhuriyetler'den Makine ve Aksamları İthalatımızda Başlıca Kalemler (84.Fasıl-Bin \$)

GTIP	GTIP TANIMI	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
8414	HAVA VEYA VAKUM POMPALARI, HAVA VEYA DİĞER GAZ KOMPRESÖRLERİ, FANLAR,	5	21	173	742,6
8479	KENDİNE ÖZGÜ BİR FONKSİYONU OLAN DİĞER MAKİNALAR VE MEKANİK CİHAZLAR	178	81	145	78,6
8437	TOHUM, HUBUBAT, KURU BAKLAGİLLERİ TEMİZLEME, TASNİF ETME AYIKLAMA VE ÖĞÜTMEMEYE MAHSUS MAKİNA VE CİHAZ	82	21	137	563,8
8480	METAL DÖKÜMHANELERİ İÇİN DERECELER; DÖKÜM PLAKALARI; DÖKÜM MODELLERİ; METALLER, KARBÜRLER	31	28	124	341,5
8422	BULAŞIK, ŞİŞE VB YIKAMA VE KURUTMA MAKİNALARI, ŞİŞE, KUTU ÇUVAL VB DOLDURMA, ETİKETLEME MAKİNALARI	78	2	104	5070,5
8413	SIVILAR İÇİN POMPALAR (ÖLÇÜ TERTİBATI OLSUN OLMASIN) VE SIVI ELEVATÖRLERİ	62	388	100	-74,4
8431	ÖZELLİKLE 84.25 İLA 84.30 POZİSYONLARINDAKİ MAKİNA VE CİHAZLAR İLE BİRLİKTE KULLANILMAYA ELVERİŞLİ AKS.	151	18	53	193,0
8420	KALENDERLER VE DİĞER HADDE MAKİNALARI (METAL VEYA CAM HADDE MAKİNALARI HARIÇ) VE BU MAKİNALARIN SİLİNDİRLERİ	1	-	40	-
8477	KAUÇUK VEYA PLASTİĞİN İŞLENMESİNE VEYA KAUÇUK VEYA PLASTİKTEN EŞYANIN İMALİNE MAHSUS DİĞER MAKİNA VE AKS.	87	14	37	165,6
8421	SANTRİFÜJLER; SIVILARIN VEYA GAZLARIN FİLTRE EDİLMESİNE VEYA ARITILMASINA MAHSUS MAKİNA VE CİHAZLAR	22	13	36	179,3
	DİĞER	916	3.324	240	-92,8
	TOPLAM	1.615	3.910	1.189	-69,6

Kaynak: TÜİK Verileri

Türki Cumhuriyetler'den makine ve aksamaları ithalatımızda ilk sırayı "Hava veya Vakum Pompaları, Hava veya Diğer Gaz Kompresörleri, Fanlar, Aspiratörü Olan Havalandırmaya Mahsus Cihazlar" almakta olup, 2011 yılında ilk 10 ürün arasında en fazla ithalat artışı % 5070,5 ile "Bulaşık, Şişe v.b Yıkama ve Kurutma Makinaları, Şişe, Kutu Çuval v.b Doldurma, Etiketleme Makinaları" ürün grubunda gerçekleşmiş olup, ithalat değeri 104 milyon \$'dır. Bu ülkelerden 2011 yılı toplam makine ithalatımız 2011 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık % 70 oranında azalış göstererek 1,2 milyar \$ kaydedilmiştir.

KAYNAKLAR

- BM İstatistik Bölümü Verileri
- TÜİK

TÜRKİ CUMHURİYETLER'İN GENEL & MAKİNE VE AKSAMLARI DIŞ TİCARETİ

Türki Cumhuriyetler'in Genel İhracatı (Milyon \$)

ÜLKE	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
KAZAKİSTAN	43.196	48.017	59.631	24,2
AZERBAYCAN	14.689	21.278	26.480	24,4
TÜRKMENİSTAN	2.256	2.609	6.883	163,8
ÖZBEKİSTAN	5.364	6.014	5.193	-13,7
KIRGIZİSTAN	1.178	1.488	1.979	33,0

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler'in Genel İthalatı (Milyon \$)

ÜLKE	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
KAZAKİSTAN	28.409	32.729	25.311	-22,7
AZERBAYCAN	6.119	6.597	9.733	47,5
TÜRKMENİSTAN	8.096	7.403	8.406	13,5
ÖZBEKİSTAN	5.314	4.608	5.927	28,6
KIRGIZİSTAN	2.974	3.223	4.261	32,2

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler'in Makine ve Aksamları İhracatı (Milyon \$)

ÜLKE	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
KAZAKİSTAN	202	74	100	34,4
AZERBAYCAN	23	28	26	-5,9
TÜRKMENİSTAN	25	18	25	39,9
ÖZBEKİSTAN	18	43	16	-61,8
KIRGIZİSTAN	18	15	3	-79,4

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri

Türki Cumhuriyetler'in Makine ve Aksamları İthalatı (Milyon \$)

ÜLKE	2009	2010	2011	Değişim % (11/10)
KAZAKİSTAN	5.429	4.103	4.241	3,4
AZERBAYCAN	1.158	1.414	2.139	51,3
TÜRKMENİSTAN	1.569	1.420	1.706	20,1
ÖZBEKİSTAN	1.265	777	1.271	63,6
KIRGIZİSTAN	221	265	279	5,5

Kaynak: BM İstatistik Bölümü Verileri